

Z P R Á V Y Z E S E K C E N E W S F R O M T H E S E C T I O N

Pozvánka na 17. podzimní bryologicko-lichenologické dny do Krkonoš

Po dvanácti letech máme opět možnost navštívit naše nejvyšší pohoří. Ve dnech **23.-26.9.2004** se uskuteční **podzimní setkání na Medvědíh boudách v Krkonoších**. Pěšky jsou k dosažení lokality jako Labský důl, Labská a Pančavská louka, prameny Labe, hřeben Krkonoš s vrcholy Violík, Vysoké kolo, Dívčí kameny nebo Mužské kameny. Chata se nachází v nadmořské výšce 1060 m, doprava je možná pěšky ze Špindlerova Mlýna nebo autem. K dispozici bude hala pro přednáškovou i jinou produkci a dostatečná kapacita lůžek. Ubytování budeme za 100,- Kč (turistická ubytovna – 2 a 4lůžkové pokoje bez umyvadla, k dispozici 23 lůžek) nebo za 220,- Kč (standartní 2-4lůžkové pokoje vybavené umyvadlem) Kč za osobu a noc s možností polopenze za 130,- Kč na osobu a den (event. snídaně 55,- Kč, večeře 75,- Kč) s velmi dobrou kuchyní. Večerní posezení je přímo na místě. Přihláška na setkání je ke stažení na webových stránkách sekce. Prosíme o vyplnění a odeslání závazné přihlášky na e-mailovou adresu B. Buryové (lupinek@seznam.cz), případně poštou na adresu Jan Kučera, Jihočeská Univerzita, biologická fakulta, Branišovská 31, 370 05 České Budějovice, nejpozději do **20. srpna**. Moc se těšíme na setkání a bohatou účast!

Zpráva o jarním setkání v Rychlebských horách

Organizaci letošního jarního setkání vzali pevně do rukou zkušené bryologové Magda Zmrhalová a Vít a Plášek. V útulném prostředí horského hotýlku Račí údolí kousek od Javorníka vybudovali pro více než 70 nadšenců zázemí, kde nechyběla sprcha, občerstvení, ale ani optická laboratoř nebo knihovna. Příležitost k setkání si opět nenechali ujít ani kolegové z Polska (někteří cestovali více než 800 km) – asi 10 bryologů, dva lichenologové a dvě lišejníkářky ze Slovenska.

Program byl velice pečlivě připraven a zahájil ho hned ve čtvrtek večer místní patriot a milovník Rychlebských hor Antonín Lyko z Vlastivědného muzea Jeseníka v Jeseníku. Jeho přednáška většině účastníků, kteří nikdy před tím v „Rychlebkách“ nebyli, rozšířila obzory nejen díky kvalitním diapozitivům, ale také vyčerpávajícímu komentáři. Přednášku doprovázely plakáty s podrobnými informacemi k historii, geologii a přírodním zajímavostem Rychlebských hor. Díky jeho bohatým zkušenostem mohly být naplánovány exkurze na většinu zajímavých lokalit.

Ve čtvrtek odpoledne bylo bryology i lichenology navštíveno Račí údolí, páteční lišejníkářská exkurze zamířila do vápencového lomu Kukačka nedaleko Bílé Vody v severní části území. Po nedlouhém bloudění se zajímavou zastávkou u koupaliště psychiatrické léčebny, kdy byly pozorovány tři druhy žab a další obojživelníci, byl lom nalezen a prozkoumán (z nápadnějších druhů především *Verrucaria nigrescens*). Exkurze pokračovala dále k Šafářově skále (plodná *Cladonia caespiticia*, *C. macilenta*, ve štěrbinách zastíněných skal *Enterographa hutchinsiae* a více běžných skalních druhů přímo na vyhlídce). Bryologové prozkoumali tyto lokality rovněž.

Večer následovaly přednášky I. Novotného a S. Kubešové (Inventarizační průzkum lokalit Dářko a Radostínské rašeliniště), dále V. Pláška (Ekologie rodu *Orthotrichum* na severní Moravě a ve Slezsku) a Petra Uhlíka (Zobrazovací systémy, mapy, GPS) z Krajského muzea v Sokolově.

Sobotní ráno přivítalo účastníky neradostnou šedou tvář a zimou. Byla prozkoumána jeskyně Na Pomezí a u jejího vchodu nalezeny další vápencové druhy (např. *Verrucaria parmigerella* či *V. viridula*). Déšť však rychle houstl a promočení badatelé rychle vyhledávali automaty na teplé nápoje. Ne však všichni. Budějovická skupina s Honzou Kučerou v čele statečně sbírala nacucané mechorosty. Další bryologická skupina se realizovala v kaolínovém lomu u Vidnavy. Odpoledne patřilo kultuře – prohlídka zámku Jánský Vrch v Javorníku, kde všechny návštěvníky zámku okouznil místní pamětník p. Krejža. Večerní program měla obohatit přednáška B. Buryové,

Z. Paliceho a J. Haldy „Za lišejníky a mechorosty Irska.“ Nešťastnou shodou okolností byli první dva ze zmíněné trojice zavaleni pracovními povinnostmi a nemohli se přednášky účastnit. Proto musel osiřelý kontroverzní badatel přednášet sám a nemohl přiblížit malebnou krajinu jihozápadního Irska, protože fotografoval výhradně detaily lišejníků, jejichž svérázné určování vyvolalo v několika případech bouřlivou diskusi publika. K výtržnostem však nedošlo.

Večer pokračoval v přátelském několikajazyčném klábosení a zpěvu až do půlnoci. Během nedělního dopoledne navštívila většina účastníků pro nepřízeň počasí druhý zámecký okruh, který minulého dne již nestihla. S bryologickými výsledky se můžete seznámit již v tomto čísle, lichenologické příjdu na řadu v některém z čísel následujících.

Magdo, Vító, Tondo! Za bezvadnou organizaci a krásné exkurze v Rychlebkách dík!

jph

Z činnosti členů sekce na jaře roku 2004

Jarní exkurze ČBS a katedry botaniky PřF UK se konala 3. dubna. Téměř 20 účastníků vedených Z. Soldánem a O. Peksou namířilo z Řevnic na Černolické skály a do Všenor.

V rámci jarních exkurzí Biologické fakulty Jihočeské univerzity 15. května prošla skupina vedená J. Kučerou trasu z Omlenice přes Polušku do Kaplice-nádraží (potěšily například *Plagiomnium medium* a *Trichocolea tomentella*); po loňském úspěchu vedli 29. května svou druhou exkurzi J. Šoun a J. Košnaři, tentokrát směrem k Blanskému lesu (Zámecký potok, Hejdlvské údolí a mrazové sruby na JZ svazích Kleti).

Moravské zemské muzeum a Mendelova lesnická a zemědělská univerzita uspořádali 1. května 2004 pro zájemce z řad studentů i široké veřejnosti určovací kurz mechorostů s exkurzí. Pod laskavým vedením Ivana Novotného probíhala exkurze v prostoru vápencového lomu na Hádech a jeho okolí na severním okraji Brna. Mimo vlastního lomu jsme navštívili teplomilné travnaté porosty s rozvolněnými křovinami Přírodní památky Kavky a mokřady a vlhčiny kolem jezírka v rekultivovaném Růženině lomu. Při exkurzi bylo demonstrováno 33 druhů mechorostů (z toho dvě játrovky). Odpoledne následovala demonstrace důležitých znaků na vybraných deseti druzích mechů. Celkem se dostavilo 14 účastníků.

S. Kubešová

Východočeská pobočka ČBS zorganizovala ve spolupráci se správou KRNAP Vrchlabí dne 5. června lichenologickou exkurzi do Krkonoš. Pod vedením J. Haldy z MGOH v Rychnově nad Kněžnou účastníci zamířili z Pece pod Sněžkou na západní a severní svahy Studniční hory. Osm nadšenců obdivovalo zejména stélky *Alectoria ochroleuca*, *Thamnolia vermicularis*, *Cladonia uncialis* a *C. bellidiflora* mezi bohatě kvetoucí *Primula minima*.

Zajímavý program podvečerního přednáškového cyklu sestavila katedra botaniky PřF UP v Olomouci. 24. března se Z. Hradílek podělil o barvitě zážitky z loňské podzimní návštěvy Islandu; 21. dubna, v předvečer jarního setkání v Rychlebských horách, zavedl J. Halda posluchače na výlet za lišejníky a mechorosty Irska po stopách Ellen Hutchins, mladé botaničky z počátku 19. století.

Od 26. února do konce března 2004 byla putovní výstava „Tajemný svět lišejníků“ J. Haldy a Z. Paliceho k vidění v Muzeu v Nejdku. Záběry z expozice je možné shlédnout na http://www.kvmuz.cz/aktuality/v_34.htm. Aktuální umístění výstavy lze sledovat na stránce <http://www.moh.cz/cz/TSL.html>.

bb

Klíč mechorostů online

Počátkem letošního roku byla na webu zpřístupněna část výsledků projektu GA ČR 206/97/0274 'Klíč k určování mechorostů České republiky' J. Váni a kol. Zájemci o určování mechorostů tak mají po 44 letech od vydání Klíče Z. Pilouse a J. Dudy k dispozici klíče k určování mechu vypracované po rozsáhlé revizi herbářových položek s využitím nejnovějších evropských či světových taxonomických revizí jednotlivých skupin. Ke konci května 2004 jsou přístupné údaje o 16 čeledích a 62 rodech mechu, část z nich je doplněná ilustracemi nebo fotografiemi klíčových znaků. Součástí webové stránky je také databáze údajů publikovaných v seznamu a červeném seznamu mechorostů České republiky (Kučera & Váňa 2003, Preslia). Propojením této databáze s popisy jednotlivých druhů v klíči vznikl užitečný nástroj k rychlému vyhledávání jednotlivých druhů, publikovaného stupně jejich ohrožení v České republice a případné další aktualizace. Webová stránka je umístěna na adrese <http://botanika.bf.jcu.cz/bryoweb/klic>, je vytvořena a spravována J. Kučerou z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a odkaz na ní naleznete také na webových stránkách sekce.

B. Buryová

Různé

Ve dnech 12.-16.1.2004 se konala odložená světová bryologická konference IAB v Méridě ve Venezuele. Přes atraktivní místo setkání se konference nezúčastnil žádný zástupce z České republiky. Na konferenci byl mimo jiné prezentován počítačový program BryoBrain (neural classifier) Uwe Drehwalda pro určování foliózních jätrovek. Program je k dispozici k volnému stažení na domovské stránce autora (<http://www.drehwald.info/bryobrain.htm>) ve verzi 0.71, která po instalaci (pod Windows 9x, ME, NT, 2000 a XP) nabízí také on-line aktualizaci.

J. Váňa

Evropská komise pro ochranu mechorostů (ECCB) zveřejnila databázi ohrožených druhů Evropy včetně záznamových archů na adrese <http://www.nt.ntnu.no/users/soder/ECCB>. Provoz on-line databáze je v současnosti doladován. Databáze je zabezpečena; doplňování údajů o výskytu ohrožených druhů je možné pouze po registraci jako spolupracovník s použitím hesla. Členové výboru ECCB vítají jakékoli připomínky k fungování databáze, které ji pomohou vylepšit. Já jako osoba odpovědná za 'Data Sheets' všech jätrovek budu vděčný za jakékoli doplňky, stejně jako kolegové zodpovědní za aktualizaci údajů o meších.

J. Váňa

Philippe De Zuttere organizuje v termínu 16.-19.8.2005 mezinárodní konferenci na téma „Can we manage to reach an international consensus about the bryophytes nomenclature for a few years?“ Na konferenci je pozváno na 90 bryologů z celého světa. Konference se uskuteční v Vierves-sur-Viroin (Belgie), ubytování včetně plné penze stojí 150 EUR a registrovat se je možné do prosince 2004. Bližší informace podá organizátor (nowellia@tiscalinet.be), budou také umístěny na adrese <http://mrw.wallonie.be/dgrne/ong/cnb/Nowelliabryologica.htm>.

J. Kučera

Kalendárium

18.6.2004	Setkání bryologické skupiny Italské botanické společnosti v Catanii, Itálie
16.-21.8.2004	5. IAL Symposium „Lichens in focus“ v Tartu, Estonsko
4.-8.9.2004	BLAM exkurze do Bavorských Alp, Německo
6.-8.9.2004	Symposium na téma „Pleurokarpní mechy“, Cardiff, Velká Británie
10.-12.9.2004	„Bryophylogeny 2004“, 2. mezinárodní symposium o molekulární systematice mechorostů v Göttingenu, Německo

- 12.-15.9.2004 „Moss 2004“, konference o molekulární biologii a fyziologii *Physcomitrella patens* a dalších mechorostů ve Freiburgu, Německo
- 17.-20.9.2004 Planta Europa, 4. evropská konference o ochraně volně rostoucích rostlin ve Valencii, Španělsko
- 21.-23.9.2004 5. konference ECCB o ochraně mechorostů ve Valencii, Španělsko
- 23.-26.9.2004 17. bryologicko-lichenologické dny na Medvědích boudách, Krkonoše
- 18.-23.7.2005 17. mezinárodní botanický kongres ve Vídni, Rakousko
- 16.-19.8.2005 Konference o nomenklatuře mechorostů ve Vierves-sur-Viroin, Belgie

ZMĚNY V ADRESÁŘI SEKCE – CHANGES TO MEMBERSHIP DIRECTORY

Zkratka v závorce označuje člena (Č) nebo spolupracovníka (S) sekce, letopočet je rokem vstoupení do sekce. Opravené údaje jsou uvedeny v apostrofech. Změny prosím zasílejte na e-mailovou adresu bayerova@yahoo.com nebo do redakce Bryonory.

The abbreviation in brackets stands for the full member (Č) or associated member (S), respectively, followed by the date of enrollment. Corrected data stand within apostrophes. Please send the changes to the e-mail address bayerova@yahoo.com or at the Bryonora desk.

Noví členové a spolupracovníci – new members

Brackel, Dipl.-Biol. Wolfgang von, Institut für Vegetationskunde und Landschaftsökologie, Georg-Eger-Straße 1b, D-91334 Hemhofen, Germany, e-mail: wolfgang.von.brackel@ivl-web.de (Č, 2004)

Colacino, Dr. Carmine, Herbarium Lucanum & Dipartimento di Biologia DBAF, Università della Basilicata – Campus Macchia Romana, Viale dell'Ateneo Lucano 10, I-85100 Potenza, Italy, e-mail: colacino@unibas.it (S, 2004)

Čuba, Jaroslav, Pod Táborem 17, 190 00 Praha 9 (Č, 2004)

Hisem, Daniel, Pionýrů 1704, 431 11 Jirkov, e-mail: D.Hisem@seznam.cz (S, 2004)

Kukwa, Dr. Martin, Gdańsk University, Department of Plant Taxonomy and Nature Protection, Al. Legionów 9, PL-80-441 Gdańsk, Poland, e-mail: dokmak@univ.gda.pl (S, 2004)

Malíček, Jiří, Za nemocnicí 1062, 264 01 Sedlčany, e-mail: malicek.nature@atlas.cz (S, 2004)

Shaw, Prof. Jonathan, Department of Biology, Duke University, 139 Biological Sciences Bldg., 27708 Durham, North Carolina, U.S.A, e-mail: shaw@duke.edu (S, 2004)

Změny – changes

Dvořáčková, Vendula, 'Jesenická 14, 783 51 Olomouc-Droždín', e-mail: architетка@yahoo.com, 85081@mail.muni.cz (Č, 2003)

Hladíková, Mgr. Ivana, Táborova 560, 294 21 Bělá p. Bezdězem, e-mail: 'ivanahla@centrum.cz' (S, 1999)

Mejstřík, Ing. Václav, Kozičín 18, 261 02 Příbram, e-mail: 'vaclav.mejstrik@zokoln.cz' (Č, 1992)

Pluhař, Mgr. Viktor, Lesní 241, 767 01 Kroměříž-Vážany, e-mail: 'pluhar@agkm.cz' (Č, 1988)

Zánik členství – deletions

Kollert, Mgr. David (S, 2003)

Pelc, Mgr. Miloslav (S, 1999)